

DKS Jul og juletradisjoner

Lærerveiledning

KJÆRE LÆRER!

Vi vil med dette ønske deg og dine elever på 1. trinn hjertelig velkommen til en annerledes og "julete" skoledag.

Temaer i formidlingen

"Gamledager og folketro er et overordnet tema i formidlingen.

Våre målsetninger:

- At elevene skal bli kjent med, og få et positivt forhold til Fauske Bygdetun
- At elevene får lære om gamle juletradisjoner og folketro, og om hvordan fragmenter av dette fortsatt er en del av vår tids julefeiring
- Å være med å øke elevenes forståelse av tidsbegrep som fortid og nåtid
- Å gi en økt forståelse av hvordan det var å leve i "gamledager"

DKS 1. trinn - Jul og juletradisjoner

I et samarbeid mellom Fauske Kommune og Nordlandsmuseet ønsker vi på Fauske Bygdetun deg og dine elever velkommen til å være med på en flott og stemningsfull skoledag, der julefeiring og juletradisjoner er tema.

Elevene vil få lære om gamle norske juletradisjoner, spise julegrøt, synge julesanger, gå rundt juletre, støpe julelys, høre julefortellinger m.m.

En stolt lysstøper

Praktisk informasjon:

Varighet: 2.25 klokketimer

Forberedelser: Det hadde vært fint om elevene i forkant kunne ha øvd på julesangene: "På låven sitter nissen" (3 vers) og "Jeg gikk med over sjø og land".

Mat: På bygdetunet vil dere få servert risengrynsgrøt og saft til lunsj. Dersom det må tas kostmessige hensyn i forhold til enkelte elever, må vi få beskjed om dette på forhånd.

Klær: Vi kommer til å oppholde oss både utendørs og innendørs, så klærne må tilpasses været.

Tilrettelegging

Vi ønsker at skolene tar kontakt med oss dersom dere mener det vil være nødvendig å ta spesielle hensyn til enkelte elever. Her kan det være nyttig å vite at vi på bygdetunet kommer til å oppholde oss i et nordlandshus fra ca. 1800. Får vi beskjed på forhånd, skal vi gjøre vårt ytterste for at alle skal få en hyggelig dag sammen med oss.

Prosjektet:

Prosjektet er utviklet med støtte fra Fauske Kommune, og Nordland fylkeskommune gjennom Den kulturelle skolesekken

Prosjektutvikler:

Tove Mette Mæland,
Nordlandsmuseet

Oppmøteplan

Dette skoletilbudet er lagt til uka etter 1. søndag i advent. Plan for oppmøte for den enkelte klasse, samt informasjon om tilbudet legges ut på <http://fauske.ksys.no/>

Transport

Dks-koordinator er ansvarlig for å ordne/avtale skyss.

Timeplan for dagen

Programmet vil vare fra kl. 09.15 - 11.30

Alternativt kl. 09.45 - 12.00 - oppsatt program forskyves med 30 min. Skyss/spasertur til og fra bygdetunet kommer i tillegg.

09.15	Oppmøte Leivsethuset Fauske Bygdetun
09.15 - 09.30	Jul i gamle dager. Tro, overtro og tradisjoner i tilknytning til julefeiring
09.30 - 10.30	Lage julelenke og støpe julelys
10.30 - 11.00	Julegrøt og rød saft i Leivsethuset
11.00 - 11.30	En liten tur rundt på bygdetunet. Juleforberedelser i gamledager. Gang rundt juletreet på tunet. Her skal vi synge: "På låven sitter nissen" og "Jeg gikk meg over sjø og land"
11.30	Lærere og elever drar tilbake til skolen

Foto:

Tove Mette Mæland,
Nordlandsmuseet

Foto forside:

Øverst: Elever på 1. trinn lager julelenke.

Nederst: Elever koser seg med hjemmelaget julegrøt.

For- og etterarbeid

I forkant av deres besøk på bygdetunet, ber vi dere øve på de to julesangene som står i kolonnen ved siden av.

Kunnskapsbanken

Jul og juletradisjoner:

<https://nysgjerrigper.no/Artikler/2007/desember/juletradisjoner>

<https://human.no/artikler/jul-og-julefeiring/julens-historie/>

Julefortellinger:

http://gladejul.net/?page_id=66

Julemat:

<https://norsktradisjonsmat.no/tradisjonsmatskolen/norske-juletradisjoner>

På låven sitter nissen

Tekst: Margrethe Munthe

Melodi: tysk trad.

På låven sitter nissen med sin julegrøt
så god og søt, så god og søt.
Han nikker, og han smiler, og han er så glad,
for julegrøten vil han gjerne ha.
Men rundt omkring står alle de små rotter,
og de skotter, og de skotter.
De vil så gjerne ha litt julegodter,
og de danser, danser rundt i ring.

Men nissen, se han truer med sin store skje:
"Nei, bare se og kom av sted,
for julegrøten min den vil jeg ha i fred,
og ingen, ingen vil jeg deke med."
Men rottene de hopper, og de danser,
og de svinser, og de svanser,
og de klorer etter grøten, og de danser,
og de står om nissen tett i ring.

Men nissefar, han er en liten hissigpropp,
og med sin kropp han gjør et hopp.
"Jeg henter katten hvis dere ikke holder opp!
Når katten kommer, skal det nok bli stopp."
Da løper alle rottene så bange,
ja, så bange, ja, så bange,
og de svinser, og de svanser noen gange,
og i en, to, tre så er de vekk.

Jeg gikk meg over sjø og land

Trad. sanglek

Jeg gikk meg over sjø og land,
da møtte jeg en gammel mann.
Han spurte så, han sagde så:
"Hvor hører du vel hjemme?"

Jeg hører hjemme i Trampeland,
Trampeland, Trampeland.
Alle de som trampe kan,
de hører hjemme i Trampeland.

Klappeland, danseland, hoppeland osv.

Kontaktinformasjon:

Eirin Edvardsen

Formidler, avd. Midt

Telefon: 904 17 956

Sentralbord: 75 50 35 00

eirin.edvardsen@nordlandsmuseet.no

Fauske bygdetun

**FAUSKE
KOMMUNE**